

הלכות ברכות פרק ט

פרק ט

ברכת הריח

א.

כשם שאסור לו לאדם ליהנות במאכל או במשקה קודם ברכה, כך אסור לו ליהנות בריח טוב קודם ברכה.
וכיצד מברכין על ריח טוב?

אם היה זה שיש לו הריח עץ, או מן העץ - מברך בורא עצי בשמים.

ואם היה עשב, או מן העשב - מברך בורא עשבי בשמים.

ואם היה לא מעץ ולא מאדמה, כגון המור שהוא מן החיה - מברך בורא מיני בשמים.

ואם היה פרי הראוי לאכילה, כגון אתרוג ותפוח - מברך שנתן ריח טוב בפירות.

ועל הכל אם אמר בורא מיני בשמים - יצא:

ב.

אין מברכין על המוגמר עד שתעלה תמרתו.
כיצד מברכין עליו?

אם היה זה הנשרף שנתן ריח עץ - מברכין עצי בשמים.

ואם היה עשב - מברכין עשבי.

ואם היה ממין חיה וכיוצא בה - מברכין בורא מיני בשמים:

שמן של אפרסמון וכיוצא בו - מברך עליו בורא שמן ערב.

אבל שמן זית שכבשו או טחנו עד שחזר ריחו נודף - מברך עליו בורא עצי בשמים.

שמן שבישמו כעין שמן המשחה - מברך עליו בורא מיני בשמים.

שני מיני בשמים

הביאו לפניו שמן והדס - מברך על ההדס ופוטר את השמן, מפני שברכה אחת לשניהן, והיא עצי בשמים:

היה לפניו בושם שהוא עץ ובושם שהוא עשב - אין ברכת אחד מהן פוטרת את חברו, אלא מברך על זה לעצמו ועל זה לעצמו.

הביאו לפניו יין ושמן - אוחו יין בימינו ושמן בשמאלו, ומברך על היין ושותהו, וחוזר ומברך על השמן ומריח בו, וטחו בראש השמש. ואם היה השמש תלמיד חכמים - טחו בכותל:

ספק במיני בשמים

דבר שהוא ספק אם מן העץ אם מן האדמה - מברך עליו בורא מיני בשמים.

בושם שעירבו הרוכל ממינין הרבה - מברך עליו בורא מיני בשמים.

נכנס לחנותו של בשם שיש בה מינין הרבה, מברך בורא מיני בשמים.

אם ישב שם כל היום כולו - אינו מברך אלא אחת.

נכנס ויצא נכנס ויצא - מברך על כל פעם ופעם:

1.

השושנה וחילפי המים - מברכין עליהם בורא עצי בשמים.
נרגס של גינה - בורא עצי בשמים, ושל שדה, בורא עשבי בשמים.
הורד, ומי הורד, והלבונה, והמצטכי, וכיוצא בהן - בורא עצי בשמים:

2.

- שלשה מיני ריח טוב אין מברכין עליהן, ואלו הן,
- ריח טוב שאסור להריח בו,
 - וריח טוב העשוי להעביר ריח רע,
 - וריח טוב שלא נעשה להריח בעצמו של ריח זה:

3.

כיצד, בשמים של עבודה זרה, ובשמים שעל ערוה מן העריות - אין מברכין עליהן, לפי שאסור להריח בהן.
בשמים של מתים, ובשמים של בית הכסא, ושמן העשוי להעביר את הזוהמה, אין מברכין עליהן, לפי שנעשו להעביר ריח רע.
מוגמר שמגמרין בו את הכלים ואת הבגדים - אין מברכין עליו, לפי שלא נעשה להריח בעצמו של מוגמר.
וכן המריח בבגדים המוגמרין - אינו מברך, לפי שאין שם עיקר בושם, אלא ריח בלא עיקר:

4.

בשמים שבמסיבה של גויים - אין מברכין עליהם, שסתם מסיבת גויים לעבודה זרה.

היה מהלך חוץ לכרך והריח ריח טוב,

אם רוב העיר גויים - אינו מברך,

ואם רוב ישראל - מברך.

נתערב ריח שמברכין עליו בריח שאין מברכין עליו, הולכין אחר הרוב: